vas talvel 1928—29, hiljemini mitmel korral Soomes ja viljakoristamise, -peksmise ja viljapuhastamise uurimiseks Eestis. A-st 1938 toimib ta Tartu ülikooli filosoofiateaduskonna dekaanina, ühtlasi Eesti Teaduste Akadeemia liikmena ja abipresidendina. M. oli 1929—36 Õp. E. S-i esimees ja valiti 1938 selle auliikmeks; ta on a-st 1930 Soome-ugri Uurimise Komitee esimees, a-st 1930 La Fontaine'i Kirjanduse Seltsi (Budapestis) ja a-st 1931 Soome Kirjanduse Seltsi kirjavahetajaliige, a-st 1923 Soome-Ugri Seltsi välisliige, a-st 1933 Ungari Teaduste Akadeemia liige, a-st 1937 Kalevala Seltsi (Soomes) välisliige ja Ungari Keeleteadusliku Seltsi auliige. Peale 1927. a. ilmunud M-i töist mainitagu: „Zum längeren I. infinitiv im finnischen" (MSFOu LVIII, 1928), „Einige mythische Gestalten bei den Utsjoki-Lappen" (Õp. E. S-i Toimetused XXVI, Tartu, 1932), „Über das Roggendreschen bei den Esten" (Õp. E. S-i Aastaraamat 1931, Tartu, 1932) ja „Neue Bemerkungen über das Dreschen und Ernten bei den Esten" (Õp. E. S-i Aastaraamat 1932, Tartu, 1935), „Das System der Possessivsuffixe in den uralischen Sprachen" (Õp. E. S-i Aastaraamat 1929, Tartu, 1931), „Strittige Etymologien" (MSFOu LXVII, 1933), „Zum Verbum substantivum im Ostseefinnischen" (Õp. E. S-i Aastaraamat 1932, Tartu, 1935), „Soome-ugri rahvaste kaubandusest" (*Fenno-Ugrica* V A, Tall., 1936) ja „Tuulilehvik" (ERM-i Aastaraamat XI, Tartu, 1937). Ta on avaldanud kirjutisi peale varemini ja siin nimetatud väljaannete veel mitmes ajakirjas, nagu „Suomi", „Virittäjä", „Magyar Nyelv" jt. M. on tõlkinud ungari keelest F. Molnár'i „Paal-tänava poisid" (Tartu, 1921, 2. tr. 1934).

Isikl. jm. saadud andmed.

A. S-te; T.

MARKUS, Anna, näitlejanna, sünd. 7. XII 1878 vkj. Viljandimaal Taevere v. Lahmusel kõrtsmiku ja möldri M. Saar'e tütrena, omandas 1887—93 alghariduse Paides, kus alustas asjaarmastajana lavalist tegevust 1896. Abiellunud 1899 õpetaja Jüri Markus'ega, siirdus ta järgmisel a. Tallinna, hakkas esinema vana „Estonia" asjaarmastajate-näitlejate trupis, kuulus „Estonia" kutseliste näitlejate hulka 1906—07 ja oli a-st 1907 näitlejaks Tartus „Vanemuises". Viimasest lahkus M. 1916 koos teistega — 10 näitlejaga —, kes koondusid näitetruppi, mis andis etendusi „Pandorin'i" seltsis Tallinnas kuni 1918. Mainitud a. oli ta „Draamateatri" asutajaid, liitus 1925 viimase tegevuse lõpetamise järel „Vanemuise" teatri näitlejaskonnaga ja teotses selles kuni paiukile minekuni kevadel 1928; viimaseil a-il on ta elanud Pärnus. — M. kuulub eesti esimeste lavapioneeride hulka. Leidnud õige peatselt oma eriala vanemate naiste karakterosades, ta on loonud palju intellektuaalselt tõlgendatud, küpsust saavutanud karakterkujusid. M. on tõlkinud teatrile rea näidendeid.

Isikl. jm. saadud andmed.

K. E. S.

MARKUS, Eduard, geograaf, sünd. 21. IV 1889 vkj. Tartumaal Kavastu v. taluniku pojana, õppis Tartu õpetajateseminaris ja peale reaalkooli lõppeksami sooritamist a-st 1916 Petrogradi geograafiainstituudis, mille lõpetas 1920. Töötanud õpetajana Venemaal ja a-st 1921 Tartu koolides, omandas ta 1928 Tartu ülikoolis dr. phil. nat. astme ja on toiminud s. a-st ühtlasi geograafia eradots-na, a-st 1938 dots-na ülikoolis. A-il 1924—28 on ta teotsenud koolinõunikuna ja olnud a-st 1926 Tartu ülikooli juures teotseva didaktilis-metoodilise seminari loodusteaduse haru õppejõuks. M. on avaldanud maateaduse õpperaamatuid ning kirjutisi ajakirjus ja ajalehis. Ta tähtsamad teaduslikud tööd on väitekiri „Die Grenzverschiebung des Waldes und des Moores in Alatskivi" (*Acta* A XIV$_3$, Tartu, 1929) ja „Geographische Kausalität" (*Acta* A XXX$_5$, *ibid.*, 1936).

Isikl. kogutud andmed. *A. T.*

***MARKUS, Georg,** seltskonnategelane, sünd. 11. X 1841 vkj. Kabala v. Kurla külas, suri 6. VI 1929 ukj. Loona v. Meedla külas.

Kaarma kogudusest saadud andmed; „Meie Maa" 1929, nr. 63; „Saaremaa Teataja" 1929, nr. 10.

***MARPURG, Georg(e) Gottfried,** vaimulik kirjanik, sünd. 6. III 1755 ukj. Saksamaal Langensalza linnas, oli umb. 1780—82 Tartu ühendatud kroonu- ja linnakooli konrektor; surn. 10. XI 1835 vkj. — Vastseliinas kirikuõpetajana töötades parandas M. märgatavalt selle kihelkonna kooliolusid, nii et senine koo-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 197